

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 51566-10-20

עמ"ש 23041-11-20

תיק חיצוני:

בפני הרכב כבוד השופטים:

סארי ג'יוסי [אב"ד]

חננאל שרעבי

אספרנצה אלון

מערערת ב-51566-10-20 א' ב'

משיבה ב-23041-11-20

- נגד -

ג' ד'

מערער ב-23041-11-20

ע"י ב"כ עו"ד איריס צור

משיב ב-51566-10-20

פסק דין

השופט סארי ג'יוסי [אב"ד]

1

2

3 1. שני ערעורים שנדונו במאוחד; עמ"ש 51566-10-20 שהגישה המערערת גב' א' ב' (להלן: "א' ב'")

4 כנגד בן זוגה לשעבר, המשיב מר ג' ד' (להלן: "ג' ד'") וכן ערעור בעמ"ש 23041-11-20 שהגיש ג' ד'

5 כנגד א' ב'.

6 ערעורה של א' ב' הוא על פסק-דין של בית משפט לענייני משפחה בחיפה (כב' ס. הנשיא השופטת

7 שלי איזנברג), מיום 24.8.20 בתיקים מאוחדים – תמ"ש 5986-08-10 ותמ"ש 7193-01-13 (להלן: "פסק הדין"),

8 בגדרו השיגה גם על החלטות ביניים, וכן על פסק-דין של בית משפט קמא מיום

9 29.7.18 (להלן: "פסק-קמא הראשון").

10 ערעורו של ג' ד' הוא על פסק קמא הראשון.

11 2. אציין בקצרה, כי בבית משפט קמא התדיינו הצדדים ביניהם משך שנים, כשבמוקד

12 הסכסוך סוגיית הסדרי השהות והמשמורת של בתם הקטינה ר', ילידת 13.10.09 (להלן: "ר'") וכן

13 מזונותיה. ביום 29.7.18 ניתן פסק-דין של בית משפט קמא אשר הכריע בתביעת ג' ד' למשמורת

14 משותפת על ר' וכן בתביעת א' ב' למזונותיה של ר'. שני הצדדים לא השלימו עם פסק-הדין בעניין

15 המזונות בעוד שא' ב' לא השלימה גם עם אותו חלק בפסק-הדין שקבע משמורת משותפת על ר',

16 ושניהם ערערו על כך בגדרי עמ"ש 66875-10-18, בו ניתן פסק דינו מיום 1.7.19 שאלה עיקריו:

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 51566-10-20

עמ"ש 23041-11-20

תיק חיצוני:

- 1 א. הדיון מוחזר לבית משפט קמא על מנת שיכריע מחדש בסוגיית המשמורת, חלוקת
2 זמני השהייה ואופן קיומם. זאת יעשה לאחר שימנה מומחה להערכת מסוכנותו של ג' ד',
3 מכל סוג, לרבות מינית, ככל שקיימת, כלפי ר'. עוד קבענו שם, כי לפני המומחה יוצג
4 מלוא חומר החקירה המשטרית לרבות הודעות ג' ד' ותמליל חקירת ילדים שנערכה לר'
5 וכן פרוטוקול חקירתו שכנגד של ג' ד' לפני בית משפט קמא, כאשר למומחה יינתנו סמכויות
6 רחבות לרבות ראיון ההורים וביצוע כל בדיקה המתחייבת בהתאם לשיקול דעתו.
- 7 ב. אשר לערעורם של הצדדים על המזונות הקבועים שנפסקו, החלטנו, כי לאור
8 החזרת הדיון לפני בית משפט קמא בעניין חלוקת הזמן ההורי וסוגיית המשמורת של
9 ר', כי מן הראוי להכריע בסוגיית המזונות בהתאם לקביעות שיתקבלו בעקבות מינוי
10 המומחה, תוך שציינו, כי בתקופת הביניים, מן הראוי שהמזונות שנפסקו ימשיכו לחול עד
11 להכרעה שתתקבל על ידי בית משפט קמא.
- 12 3. נפנה כעת לפסק-הדין, ואין חולק כי הוא נטוע בהחלטות ביניים עליהן משיגה א' ב' בגדרי
13 ערעורה. פסק-הדין ניתן על פני מספר שורות, וכך לשונו:
14 "בהמשך להחלטות שניתנו על ידי ביום 4.6.20 וביום 12.7.20, נוכח העדר שיתוף הפעולה
15 של המשיבה וסיכולה את ההליך המשפטי רואה בה ביהמ"ש כמי שחזרה בה בכל טענותיה
16 כנגד המבקש לרבות טענותיה בערעור.
17 פסק הדין שניתן ביום 29.7.18 בעינו עומד. הדיון בתביעה תס".
- 18 עוד אציין, למען שלמות התמונה, כי משהוחזר התיק לבית משפט קמא, מיד מינה ובמצוות פסק
19 דיננו, מומחה "לביצוע בדיקת הערכת מסוכנות לתובע (להלן: "האב")", כמפורט בהחלטה מיום
20 2.7.19, אולם בהמשך, נתבקש הוא על ידי ג' ד', להחליף את המומחה באחר ולכך לא התנגדה א' ב'.
21 המומחה הוחלף במכון שלם.
- 22 4. לא' ב' טענות והשגות רבות על פסק-הדין ועל החלטות הביניים, כך למשל, על חיוב משותף
23 בשכ"ט המומחה וכי היה מקום להשיתו במלואו על ג' ד'; זהות המומחה וכישוריו, כשלדידה, לא
24 היה מקום למנות מכון אלא אדם מסוים לשמש מומחה מטעם בית משפט; וכן שכר מופקע על פי
25 הנטען ובלתי חוקי, אשר נתבקש על ידי אותו מוסד שמונה.
- 26 5. סבורני כי מן הראוי להתמקד בדיונו בטענה שמצאתי לקבלה, המפנה לתכלית שלשמה
27 נועד מינוי מומחה עליו הורינו במסגרת פסק-דיננו מיום 1.7.19, וכי התנהלות הצדדים ובפרט זו

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 51566-10-20

עמ"ש 23041-11-20

תיק חיצוני:

1 המתוארת על ידי בית משפט קמא, אינה מובילה לתוצאה המשפטית אליה הגיע בגדרי פסק-הדין,
2 על פיה ההליך בא אל סיומו מבלי שקוימה הוראת בית משפט זה ומבלי שהונחה לפני בית משפט
3 קמא חוות דעת מומחה לבחינת מסוכנותו של ג' ד'.

4 6. אין בידי לקבל תוצאה זו. היא חוטאת לפסק דינו ולאותה תכלית לשמה נועד המינוי כאשר
5 טובתה של ר' היא העומדת במוקד ההתדיינות והבירור ולא הוריה. התנהלותם של אלה, בהקשר
6 זה, אינה משליכה על נחיצות וחיוניות בירור אותה סוגיה – קיומה או העדרה של מסוכנות מצד ג'
7 ד', על אף נקיפת הזמן הרב. נחיצות הבדיקה עדיין עומדת בעינה, ודורשת גם כיום, עריכת הבירור
8 על ידי מומחה למסוכנות.

9 כמו כן שאלת קיומה או העדרה של מסוכנות היא שאלה שבמומחיות, ואין במחדליה של א' ב', ככל
10 שהיו, אי שיתוף פעולה מצידה, וסיכול ההליך, אליבא דבית משפט קמא, כדי לייתר את הבדיקה.
11 גם אם נראה בהתנהלותה של א' ב' זניחה של טענותיה כנגד ג' ד', עדיין אין בכך כדי לפטור את בית
12 המשפט מהחובה לברר את סוגיית מסוכנותו של ג' ד' כלפי ר'. מינוי המומחה אינו פועל יוצא של
13 קבלת טענות א' ב' בבית משפט קמא ובכל מקרה אין היא רשאית לוותר על בדיקה כזו, לא במפורש
14 וגם לא במשתמע.

15 7. אפנה לדבריו של כב' המשנה לנשיא, השופט מ. חשין ז"ל ב-בג"ץ 5227-97 **מיכל דויד נ'**
16 **בית הדין הרבני הגדול בירושלים**, פ"ד נה(1) 453, פסקה 13:

17 "דבר אחרון בהקשר ענייננו עתה. כולנו נסכים כי בית-המשפט – או בית-הדין –
18 הוא שיכריע מה היא טובתו של ילד פלוני, ובהכרעו כך יוסיף ויחליט לאן ילד
19 הקטן, מה חינוך יזכה לו, היכן יגור ומה תהא דרכו, ואולם, על דרך הכלל –
20 וברובא-דרובא של המקרים – לא יקבע בית-משפט טובת הילד מהי עד אשר
21 יונחו לפניו חוות-דעתם של מומחים – מומחים לבריאות הגוף ובעיקר מומחים
22 לבריאות הנפש, קרי רופאים, פסיכולוגים, פסיכיאטרים, בשאלה מה היא טובת
23 הילד ומה היא רעתו, מה ייטיב לילד ומה ירע לו. טובתו של ילד אינה מושג
24 תאורטי. לעניינה נדרש בית-המשפט לקביעת מימצאים-שעובדה. מימצאים
25 אלה בית-משפט לא יוכל לקובעם – על דרך הכלל – אלא אם יובאו לפניו ראיות,
26 וראיות לענייננו פירושן הינו – בעיקרם של דברים – חוות-דעת של מומחים."
27 (ההדגשה אינה במקור).
28

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 51566-10-20

עמ"ש 23041-11-20

תיק חיצוני:

1 אוסיף אף זאת: פסיקת בית המשפט העליון הדגישה לא פעם את מעמדו ותפקידו של בית
2 משפט, כשלפניו מונח עניינם של קטינים, והאחריות המוטלת עליו, ללא קשר לתפקודם והתנהלותם
3 של ההורים, שכן "בית-דין הוא אביהם של יתומים, ובכלל של קטינים ושל אנשים שאינם
4 מסוגלים לדאוג לעצמם" (ר' דברי כב' השופט י. קיסטר בע"א 508/70 פ"ד כה(1), 603, 610). כך
5 הוא עניינה של ר'.

6 בנסיבות דנן, על בית משפט קמא היה לפרוש חסותו על ר', ולא לסיים את ההליך ללא ביצוע אותה
7 בדיקה וללא קבלת חוות דעת מומחה.

8 8. לא מצאתי להתעכב על יתר הטענות שהעלתה א' ב'. אציין בקצרה, כי הגם שקביעת זהות
9 המומחה וחלוקת הנשיאה בשכר טרחתו הם עניין המסור לשיקול דעת הערכאה הדיונית, וערכאת
10 הערעור לא תטה להתערב בהחלטות מסוג זה, אולם סבור אני כי מן הראוי שבנסיבות דנן, נוכח
11 הקשיים שהתעוררו בעקבות מינוי המכון, כי יבוטל מינויו והוא יוחלף במומחה אחר – פסיכולוג
12 קליני, בעל מומחיות בהערכת מסוכנות מינית ואחרת, ואשר בידיו בלבד תופקד מלאכה זו. כמו כן
13 המומחה ימסור עוד עם קבלת החלטת המינוי, פירוט בעניין גובה שכר טרחתו. למומחה יוענקו
14 אותן סמכויות רחבות כמתחייב על פי פסק-דיננו מיום 1.7.19 וככל שתידרש הערכה פסיכיאטרית,
15 יהא רשאי להיעזר בשירותיו של פסיכיאטר, לאחר פנייה מתאימה לבית המשפט במסגרת בקשה
16 למתן הוראות.

17 אשר להשתתפות הצדדים בשכר טרחת המומחה, סבור אני, גם בעקבות הצהרות ב"כ של א' ב'
18 בדיון שהתקיים לפנינו, כי חלקה יהא בשיעור מחצית, אולם בכל מקרה לא יעלה על 7,500 ₪. ככל
19 ששכר הטרחה שידרש יעלה על 15,000 ₪, כי אז יישא ג' ד' לבדו במלוא היתרה מעבר ל-7,500 ₪
20 המהווים חלקה של א' ב'.

21 לצד האמור לעיל, אין בידי לקבל את טענות א' ב' לפיהן בדיקת ר' אינה נדרשת, שהרי לטענתה,
22 מסוכנותו של ג' ד' היא שנבחנת, וסבורני כי מן הראוי להותיר נושא זה לשיקול דעת המומחה
23 שימונה, והוא זה שיכריע בדבר.

24 9. ועתה לערעורים ההדדיים בעניין המזונות שנפסקו בבית משפט קמא, בהתאם לפסק-קמא
25 הראשון. לאור התוצאה לעיל, אני סבור גם הפעם, כי אין להידרש לטענות הצדדים בעניין זה וכי
26 משעה שבדעתנו להחזיר את הדיון לבית משפט קמא לשם קבלת חוות דעתו של המומחה אותו
27 נמנה, הרי שנוכח חלוף הזמנים, כ-3 שנים מאז שניתן פסק-הדין קמא בעניין המזונות, מן הראוי
28 שבאותה הזדמנות ישוב בית משפט קמא ויבחן, לאחר שיוגשו לפניו הרצאות פרטים מעודכנות

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 51566-10-20

עמ"ש 23041-11-20

תיק חיצוני:

1 מטעם שני הצדדים, מהו שיעור המזונות לו זכאית ר', את זהות החייב בהם, חלוקת הנשיאה
2 במזונות בין ההורים ועוד שאלות נוספות וקשורות בסוגיה מצומצמת זו, זאת גם בשים לב להכרעה
3 שיקבל בסוף ההליך בעקבות חוות דעת המומחה שתונח לפניו.

4 אדגיש, שלא מצאתי גם הפעם להתייחס לגובה המזונות שנפסקו, מהטעמים שצינתי לעיל, ומבלי
5 שיהא בכך הבעת דעה לגבי התאמתם של המזונות שנפסקו, בהינתן הסדרי השהות שהיו נהוגים עד
6 כה.

7
8 10. על יסוד כל האמור לעיל, אציע לחברי להורות כדלקמן:

9 א. למנות את ד"ר דניאל גוטליב, מומחה לפסיכולוגיה קלינית, קיבוץ גליל ים הרצליה
10 09-955-1973, כמומחה מטעם בית המשפט, אשר יגיש את חוות-דעתו בית משפט קמא,
11 בהקדם האפשרי, וזאת בשים-לב למורכבות המקרה שבפנינו. סמכויות המומחה הן
12 כמפורט בפסק-דיננו מיום 1.7.19, והמומחה יקבל לידי העתק מלא ממנו בצירוף פסק
13 דיננו זה.

14 ככל שימצא ד"ר גוטליב לנכון לבחון היבטים נוספים הקשורים בטובתה של ר'
15 לרבות קבלת חוות-דעת פסיכיאטרית, נתונה לו הסמכות לעשות כן.
16

17 ב. החזרת התיק לבית משפט קמא לשם השלמת מלאכתו, לאחר קבלת חוות-דעת
18 המומחה והרצאות פרטים עדכניות לרבות נתונים לגבי הכנסות הצדדים במהלך 3
19 השנים האחרונות וכן צרכי ר' במהלכן.

20
21 ג. הצדדים ישאו, בשלב זה, בחלקים שווים בעלות חוות-דעתו של ד"ר גוטליב, אולם
22 כאמור חלקה של א' בי לא יעלה על 7,500 ₪.
23

24 ד. כל צד ישא בהוצאותיו.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 51566-10-20

עמ"ש 23041-11-20

תיק חיצוני:

ב. ג'יוסי, שופט [אב"ד]

2

3

4

5

6

השופט חננאל שרעבי :

7

אני מסכים.

8

אנוכי גם סבור, כחברי האב"ד השופט ג'יוסי, כי ראוי ששאלת המזונות תיבחן מחדש על ידי

9

השופטת קמא לאחר קבלת חוות דעת המומחה, הכל כמפורט בסעיף 9 לפסק דינו. לכן אין טעם

10

להכריע בסוגיית המזונות בערעור הצדדים הנדון, שהרי שאלת המזונות תיבחן מחדש בכל מקרה

11

על ידי בית משפט קמא עם נתונים עדכניים, הן לגבי השתכרות הצדדים והן לגבי צרכי הקטינה.

12

13

14

15
16
17

18 ח. שרעבי, שופט

19

20

21

22

השופטת אספרנצה אלון :

23

24 1. בפסק הדין מיום 01.07.2019, קבעתי כי יש צורך במינוי מומחה לבחינת התנהגות האב

25

והשלכות התנהגותו על ר' (ראו סעי' 11 לפסק דיני שם). חבריי להרכב סברו שיש למנות

26

מומחה להערכת מסוכנתו של האב, מכל סוג, לרבות מינית, ככל שקיימת, כלפי ר'.

27

בהתאם, הוחזר התיק לבירור והכרעה לפני בית משפט קמא על מנת שתונח בפניו חוות

28

דעת של מומחה, ובהתאם לה יכריע מחדש בסוגיית המשמורת, חלוקת זמני השהייה ואופן

29

קיומם (סעי' 12 לפסק דינו של האב"ד ס. ג'יוסי).

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 51566-10-20

עמ"ש 23041-11-20

תיק חיצוני:

1

2. שנה ושמונה חודשים חלפו מאז ניתן פסק דינו, ולמגינת הלב, אף מומחה לא החל במלאכתו, ולא מהטעמים הנעוצים באב. הצורך להניע את הליך הבדיקה אצל המומחה, מוביל למסקנה כי יהיה זה נכון להחליף את מכון "שלם" שמונה על ידי בית משפט קמא במומחה אחר מתוך רשימת המומחים, וזאת למתן חוות דעת בתחומי הפסיכולוגיה/ הפסיכיאטריה בסוגיה של משמורת קטינים, אלימות במשפחה ומסוכנות, בהתאם לצו בית המשפט לענייני משפחה (הקמת יחידת הסיוע, דרכי פעולתן וסדרי עבודתן), תשנ"ו-1996.

8

3. כאמור, תכלית הבדיקה היא בירור טובתה של ר', אשר היא זו העומדת במוקד ההכרעה, והבירור נדרש לגביה. להתרשמותי, האם עיכבה / סיכלה את הליך הבדיקה בפני מכון "שלם", אך עדיין הצורך לבחון את טובתה של ר', באמצעות חוות דעת של מומחה, שריר וקיים. קביעתו של בית משפט קמא שההליך בדיון תם מבלי שהונחה בפניו חוות דעת של מומחה, היא קביעה שאין להותירה, שכן אין היא מיישמת את אשר הורינו, ובעיקר מותירה באפלה את השאלה מה היא טובתה של ר', האם להותיר את האחריות ההורית המשותפת וזמני השהות בעינם, או לשנותם.

16

4. באשר לשכר הטרחה, אני בדעה כי אין מקום להתערב בקביעתו של בית משפט קמא ששני הצדדים יישאו בחלקים שווים בשכר טרחת המומחה. קביעה זו היא בתחום שיקול דעתו של בית משפט קמא ואין היא חריגה, וודאי בשלב זה בו טרם הונחה חוות הדעת. שני ההורים הינם אפוטרופסיים טבעיים לקטינה, ומתוקף אחריותם ההורית המשותפת, עליהם לקדם את הבדיקה, שהרי זו טובתה של ר'. מאחר וחוות הדעת היא זו שתביא לסיומו של ההליך המתנהל מזה עשור, אורה כי ככל שלא ישלם מי מהצדדים את חלקו בשכר טרחת המומחה, יהא רשאי הצד השני לשלם עבורו ולתבוע את החזר חלקו כחוב כספי.

24

5. ועתה לערעורים הצולבים בעניין המזונות.

26

פסק דין קמא הראשון קבע את הקביעות העובדתיות הבאות:
לשני הצדדים השתכרות זהה בסך של 6,000 ₪ לחודש; שני הצדדים תלויים בהוריהם ונוזקים לעזרתם הכספית; לשני הצדדים אין הוצאות מדור (פסקאות 44-45 לפסק הדין קמא הראשון); צרכי הקטינה הוערכו בשיעור של 2,450 ₪ (פסקה 48 לפסק הדין קמא הראשון); זמני השהות של הצדדים עם הקטינה הם ביחס של 60% לאם ו-40% לאב (פסקה 50 לפסק הדין קמא הראשון).

32

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 51566-10-20

עמ"ש 23041-11-20

תיק חיצוני:

- 1
- 2 6. בהמשך נקבע, כי החל מיום 01.08.2019 ישלם האב לידי האם סך של 750 ₪ לחודש, האם
- 3 תמשיך לשמש כהורה המרכז, כאשר בהוצאות החריגות יישאו ההורים בחלקים שווים. כל
- 4 קצבה או מענק המשולם ע"י המל"ל בגין הקטינה, לרבות קצבת ילדים, מענק ילדים
- 5 וכיו"ב, ישולם לאם בנוסף לדמי המזונות. ההחלטה למזונות זמניים מיום 01.08.2019 בסך
- 6 1,300 ₪ תישאר בעינה עד לפסיקת המזונות הקבועים.
- 7
- 8 7. תמצית טענות האב הן כי האם לא הוכיחה את הכנסותיה והיא משתכרת סך של 8,000 ₪
- 9 ומעלה לחודש; בית משפט קמא שגה בהערכת הכנסותיו עת העריך אותם בסך של 6,000
- 10 ₪ בעוד השתכרותו עומדת על סך של 3,000 ₪ בממוצע; בית משפט קמא טעה בחישוב
- 11 מזונות הקטינה וגם אם נקבל את קביעותיו השגויות באשר להכנסות ההורים, הרי שעל פי
- 12 קביעתו את צרכי הקטינה וחלוקת זמני השהות, הרי שלפי חישוב הנוסחה שנקבעה בבע"מ
- 13 919/15, מביא לתוצאה של 245 ₪ בלבד, ולא 750 ₪ כפי שקבע בית משפט קמא. כן טען
- 14 האב כי שגה בית משפט קמא משחייבו בסכום כולל של מזונות ללא הפרדה בין צרכים
- 15 תלויי שהות ושאינם תלויי שהות, משלא קיבל את טענתו לקיזוז המזונות ששולמו ביתר
- 16 משך 7 שנים, מכוח ההחלטה למזונות זמניים. סכום יתר זה עומד על 46,200 ₪. כמו כן,
- 17 כי היה על בית משפט קמא להורות שקצבת הילדים והמענק מהמל"ל יחולקו בחלקים
- 18 שווים ביניהם.
- 19
- 20 8. תמצית טענות האם הן כי היה על בית משפט קמא להעמיד את חיובו של האב על סך של
- 21 3,000 ₪ לחודש, בנוסף, בתשלום הוצאות מדור, וכן לחייבו בסכום של 20,000 ₪ בגין דמי
- 22 טיפול בתקופה בה צומצמו המפגשים בינו לבין ר'.
- 23
- 24 9. תביעת המזונות של הקטינה תלויה ועומדת משנת 2010, ועל אף זאת, יושבים אנו על
- 25 המדוכה כיום בשנת 2021, בקשר לגובה פסיקת המזונות שיש לקבוע לטובתה. עקרון סיום
- 26 הסכסוך הינו עקרון מנחה בתיקי משפחה. לא למותר להזכיר כי מחוקק המשנה קבע קצב
- 27 מהיר לטיפול במזונות זמניים וזאת גם בשל הצורך למנוע פער משמעותי ביותר בין המזונות
- 28 הזמניים למזונות הקבועים. שוכנעתי כי בנסיבות תיק זה, בשלה העת להכריע בשאלת
- 29 המזונות שנפסקו על ידי בית משפט קמא ביום 29.07.2018.
- 30 על שיעור המזונות ערערו שני הצדדים, ולעת הזו חלפו שנתיים וחצי מאז ניתן פסק הדין
- 31 קמא. אין לדעת מתי תונח בפני בית משפט חוות דעת של מומחה והאם יהא בה כדי לשנות
- 32 את קביעותיו של בית משפט קמא באשר לאחריות ההורית המשותפת וזמני השהות

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 51566-10-20

עמ"ש 23041-11-20

תיק חיצוני:

- 1 המתנהלים מזה כעשור. הקטינה כיום בת 11 וההתדיינות לגבי מזונותיה החלה כאשר
2 הייתה כבת שלוש.
3
- 4 10. טעם נוסף, ואולי הטעם העיקרי שאני מוצאת שיש להכריע בסוגיית המזונות כעת, הוא כי
5 אני בדעה שיש להפחית את המזונות לסך של 400 ₪ לחודש. התוצאה של הפחתת 350 ₪
6 לחודש מדמי המזונות שקבע בית משפט קמא (750 ₪) מחייבת בחינה האם יש להורות על
7 קיזוז. כידוע, השיקול המרכזי המנחה את בית המשפט בבחינת קיזוז הוא כמובן השפעת
8 הקיזוז על רווחתה של הקטינה. נפסק כי לא אחת יארע שהכספים שנפסקו ביתר, כבר
9 נצרכו, ואם יקוזזו אחורנית עלולה להיווצר מחסור במשפחה (עיינו: ע"א 4332/90
10 **אדלשטיין נ' אדלשטיין**, פ"ד מו(1), 289, 291, (הנשיא שמגר); ע"א 5446/91 **עגור נ' עגור**
11 (לא פורסם) (הנשיא שמגר), בע"מ 4589/05 **פלוני נ' פלוני** (פורסם בנבו, 21.11.2005)). על
12 מנת למנוע פער הולך וגדל, בין פסיקת המזונות, כפי שנקבעו על ידי בית משפט קמא
13 למזונות שייקבעו בערעור, אני בדעה שאין להותיר את ההכרעה לסיום ההליך וכי מוטב
14 ששני הצדדים יכלכלו את צעדיהם כבר כעת.
15
- 16 11. אינני מוצאת להתערב בקביעות העובדתיות שנקבעו על ידי בית משפט קמא, ובכללן
17 הקביעות כי השתכרות הצדדים ויכולתם הכלכלית דומות, התלות הכלכלית בהוריהם, וכן
18 היעדר הוצאות מדור. קביעות עובדתיות אלו נטועות בראיות שהומצאו לפני בית משפט
19 קמא ובהתרשמותו מהצדדים עצמם לאורך בירור ההליך, שכאמור הליך המזונות התנהל
20 בפניו במשך 5.5 שנים (ינואר 2013 - יולי 2018). ההלכה היא שערכאת הערעור לא תטה
21 להתערב בממצאים עובדתיים וקביעות מהימנות שנקבעו על ידי הערכאה הדיונית.
22
- 23 12. מטעם זה, אין בדעתי אף להתערב בקביעת בית משפט קמא כי צרכי הקטינה עומדים על
24 סך של 2,450 ₪ לחודש. קביעה זו מבוססת היטב בראיות שעמדו בפני בית משפט קמא וכן
25 בניסיונו השיפוטי של בית משפט קמא ובפסיקת בתי משפט שהעמידו את צרכיהם של
26 קטין, למצער, על סך של 2,250 ₪ לחודש (ראו לדוגמא סעיף 10 לרמ"ש 59188-10-18 **נ. נ'**
27 **נ. פורסם בנבו 25.10.18**, עמ"ש (חי') 20634-04-18 **פלוני נ' פלונית** (פורסם בנבו
28 07.02.2019) עמ"ש (חי') 1820-03-19 **פלונית נ' פלוני** (פורסם בנבו 12.05.2019) עמ"ש 5121-
29 05-20 **י.ג. נ' י.ג.** פורסם בנבו 26.10.20 ועוד).
30
- 31 13. האב טוען כי יישום הנתונים שקבע בית משפט קמא מביא לחישוב של 245 ₪ ולא 750 ₪
32 לחודש. טענה זו יש בה טעם אך אין היא מובילה בהכרח לתוצאה אותה מבקש האב אלא

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 51566-10-20

עמ"ש 23041-11-20

תיק חיצוני:

להתחשבות בנוסחה ככלי עזר בלבד. ראו דבריו של כב' השופט ע' פוגלמן ב**בע"מ 919/15 פלוני נ' פלונית** (פורסם בנבו, 19.07.2017), פסקה 126, כדלקמן:

"פסיקת מזונות לעולם לא תסמוך אך על "המספרים היבשים" - אם לעניין נתוני ההשתכרות של ההורים ואם לעניין יחס השהייה אצל כל אחד מהם. בטרם יפסוק באופן סופי את סכום המזונות על בית המשפט להוסיף ולהתבונן היטב על התא המשפחתי שלפניו על נסיבותיו הפרטניות, ולהבטיח את חלוקת הנטל ההולמת ביותר תנאים אלה. הקביעה תהיה נטועה תמיד במכלול נסיבות העניין, כשישקול העל המנחה אותה הוא טובת הילד ורווחתו בבתי שני ההורים".

כאמור, שיקול הדעת השיפוטי גובר על "המספרים היבשים", אשר אינם בבחינת "חשב וקדש". לבית המשפט שיקול דעת רחב לסטות מן הנוסחה האריתמטית, שכן נוסחה זו אינה מגלמת בחובה את כלל השיקולים שיש לתת להם ביטוי ושקלול לצורך הכרעה נכונה. ראו דברים שכתב חברי האב"ד כב' השופט ס. ג'וסי בעמ"ש 36735-10-17 **י.ב.נ' ו.ב.** (פורסם בנבו, 05.10.2018).

14. עם זאת, נדמה כי קביעת שיעור המזונות פי שלוש מתוצאת הנוסחה האריתמטית, אינה יכולה לעמוד, קל וחומר משלא ניתן לה הסבר או נימוק. לבית משפט אכן קיים שיקול דעת רחב שלא לאמץ את הנוסחה האריתמטית, אך ככל שהפער בין תוצאות הנוסחה לבין קביעתו של בית המשפט גדול יותר, נדרשת תשתית ראייתית ו/או נימוקים לכך.

15. הכלל לפיו אין ערכאת הערעור נוהגת להתערב בממצאיה של הערכאה הראשונה, אינו חל לגבי התערבות במסקנות משפטיות מן הממצאים העובדתיים. מתוך נקודת המוצא שהתערבות ערכאת הערעור במזונות היא במשורה, סבורני כי יהא זה נכון להעמיד את דמי המזונות, על בסיס הנתונים שקבע בית משפט קמא, על סך של 400 ₪ לחודש, כל עוד קביעת האחריות ההורית משותפת וזמני השהות הם כפי שקבע בית משפט קמא - 60% לאם ו- 40% לאב.

16. באשר לטענת האב כי שגה בית משפט קמא משלא הורה על השבה רטרואקטיבית של המזונות ששילם ביתר, הנובעים מן הפער בין המזונות הזמניים (1300 ₪ לחודש) לבין המזונות הקבועים (750 ₪), הרי שטענה זו נדחתה על ידי בית משפט קמא כשם שנדחתה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 51566-10-20

עמ"ש 23041-11-20

תיק חיצוני:

טענת האם להגדלת המזונות בתקופה בה צומצמו הסדרי הביקורים. בית משפט קמא קבע שכשם שלא מצא להורות על הגדלת החיוב הזמני לאותה תקופה שבה לא התקיימו זמני שהות הכוללים לינה בין האב לקטינה, כך לא מצא להורות על תחולה רטרואקטיבית של החיוב המעודכן ולבצע התחשבות בין הצדדים. "נראה כי טענות הצדדים בעניין זה מתקזזות", יתר על כן, שעה שמדובר במזונות שנאכלו ואין להורות על השבתם" (סעיף 52 לפסק הדין קמא הראשון). בקביעה זו, לא מצאתי מקום להתערב.

17. בשאלה ממתי יש להורות על הפחתת המזונות, האם מיום פסק הדין קמא או מיום הערעור או מהיום, התלבטתי. ישנם מקרים בהם אין בית המשפט מאפשר כל קיזוז שהוא ובמקרים אחרים תהיה נטייה להתחשבות מסוימת במה שכבר נעשה, בין היתר באמצעות ויתור מה בגביית מזונות עתידיים. לקביעה זו נדרשת זהירות ומתינות (ראו בע"מ 4589/05 פלוני נ' פלונית ואח', דברי כב' השופט א. רובינשטיין). בסופו של יום, הגעתי למסקנה כי יש לקבוע כי הפחתת המזונות תיעשה מהיום ואילך.

18. סוף דבר: מצטרפת אני לתוצאה לפיה יוחלף המומחה. בשונה מחבריי, אני בדעה כי שכר טרחתו צריך לחול על שני הצדדים בחלקים שווים ובהתאם לחוות הדעת שתוגש בפני בית משפט קמא, תשוב ותיבחן שאלת חלוקת ההוצאות.

באשר לערעורים ההדדיים במזונות, לטעמי יש לדחות את ערעור האם ולקבל בחלקו את ערעור האב ולהורות כי חלקו של האב במזונות הבת ר' יעמוד על סך של 400 ₪ לחודש מהיום ואילך.

שאר קביעותיו של בית משפט קמא לעניין המזונות בתקופת השירות הצבאי וכן קצבת הילדים וההוצאות החריגות, יוותרו בעינם.

19. באשר להוצאות, כל צד יישא בהוצאותיו.

א. אלון, שופטת

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 51566-10-20

עמ"ש 23041-11-20

תיק חיצוני:

- 1 הוחלט כאמור בפסקה 10 לחוות דעתו של השופט ס. ג'יוסי.
- 2 כל צד יישא בהוצאותיו.
- 3 עירבונות שהופקדו, יוחזרו ע"י מזכירות בית משפט לידי בא כח הצדדים.
- 4
- 5 ניתן היום, ה' ניסן תשפ"א, 18 מרץ 2021, בהעדר הצדדים.

א. אלון, שופטת

ח. שרעבי, שופט

ס. ג'יוסי, שופט [אב"ד]

6

7